

Marek Ciara, Warszawa

**MATERIAŁY MICHAŁA GODLEWSKIEGO
(1872-1956)
(128)**

Michał Godlewski urodził się 21 października 1872 r. w Warszawie. Był synem Antoniego właściciela ziemskiego, prezesa Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Siedlcach i Anieli Klementyny Le Brun de la Scie, bratem Stanisława Aleksandra (1867-1933) ziemianina, senatora (1928-1933) z listy Związku Ludowo-Narodowego.

W roku 1893 r. ukończył IV Gimnazjum w Warszawie. Od roku 1893 do 1897 odbył studia teologiczne w Seminarium Duchownym w Warszawie i w Akademii Duchownej w Petersburgu (1897-1901). W 1901 r. uzyskał stopień magistra teologii za rozprawę *Societas Jesu et restauratio religionis catholicae in Polonia saeculo XVI*. W latach 1901-1903 studiował historię na uniwersytecie we Fryburgu w Szwajcarii. W 1907 r. uzyskał doktorat z teologii w Akademii Teologicznej w Petersburgu.

W 1907 r. został profesorem nadzwyczajnym w Akademii Duchownej w Petersburgu, w 1927 r. został profesorem zwyczajnym w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Był wykładowcą w Akademii Duchownej w Petersburgu (1903-1917): kierownikiem Zakładu Homiletyki (1903-1904), kierownikiem Zakładu Historii Kościoła (1904-1907). Od 1927 r. pracował w Uniwersytecie Jagiellońskim na stanowisku kierownika Katedry Historii Kościoła Powszechnego (1927-1951). Święcenia kapłańskie otrzymał w 1900 r. w Warszawie. W 1916 r. został biskupem tytularnym Egei, w latach 1916-1917 był biskupem sufraganiem łucko-żytomierskim, w latach 1917-1926 biskupem ordynariuszem łucko-żytomierskim, w 1950 r. został arcybiskupem tytularnym frygijskim.

Zajmował się historią Kościoła i edytorstwem historycznym. Opublikował m.in. *Cesarz Aleksander I jako mistyk* (1923), *Tragedia arcybiskupa Felińskiego* (1930), *Watykan a powstanie listopadowe* (1931). Był wydawcą źródeł: *Monumenta Ecclesiastica Petropolitana*, 5 tomów: 1906-1913, *Documenta ad historiam seminarii principalis Vilnensis pertinentia (1803-1822)*, Petersburg 1911, *Journal et correspondance de Stanislas Siestrzencewicz-Bohusz*, 3 części, Petersburg 1913-1917.

W 1931 r. został członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. W 1933 r. uczestniczył w Międzynarodowym Kongresie Nauk Historycznych w Warszawie jako delegat Stolicy Apostolskiej. Zmarł w dniu 20 maja 1956 r. w Krakowie.

Materiały Michała Godlewskiego zostały zakupione od Andrzeja Biernackiego przez PAN Archiwum w Warszawie w roku 1975. W księdze nabytków wpisano zespół pod numerem 1317. Materiały spuścizny pochodzą z lat 1944-1945. Część materiałów jest niedatowana. W 2020 r. Marek Ciara uporządkował zespół i opracował inwentarz. Objętość zespołu to 0, 10 m. b.

Materiały spuścizny składają się z 4 jednostek. Opracowano je zgodnie z *Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*.

W 1 jednostce znajdują się praca *Dola i niedola Stanisława Siestrzeńcewicza-Bohusza za rządów cesarza Pawła I* z 1944 r. W jednostkach 2 i 3 znajdują się artykuły z historii Kościoła Rzymskokatolickiego, historii Polski i historii powszechnej. Ze względu na brak dat ułożono je w porządku alfabetycznym. W jednostce 4 znajduje się maszynopis przemówienia na Zjeździe Polskiego Towarzystwa Teologicznego.

W PAN Archiwum w Warszawie inwentarz otrzymał sygnaturę 128. W serwisie <http://www.szukajwarchiwach.gov.pl> zespół ma numer 302/588/ 0. Inwentarz składa się z 4 jednostek i 1 aneksu.

Źródła i bibliografia

1. Materiały Michała Godlewskiego, PAN Archiwum w Warszawie, 128
2. *Godlewski Michał*, [w:] Śródka A., *Uczni polscy XIX-XX stulecia*, t. I, Warszawa 1994, s. 537-538
3. Żywczyński M., *Godlewski Michał*, [w:] *Polski Słownik Biograficzny* Wrocław-Kraków-Warszawa, 1959-1960, tom VIII, s. 181-182

INWENTARZ

1. *Dola i niedola Stanisława Siestrzeńcewicza-Bohusza za rządów cesarza Pawła I*
Opracowanie
1944, B. d., masz., l., k. 291
2. Historia Kościoła Rzymskokatolickiego, historia Polski, historia powszechna
Artykuły
B. d., masz., l., k. 347, zob. aneks 1
3. *Legendarny kapucyn*
Pius VI, jego koniec i wybór Piusa VII
Satanizm i historiozofia mnicha benedyktyna z roku tysięcznego. Obrazek
Tragiczna odyseja świętej głowy basileusa bizantyjskiego Justyniana II (710)
Artykuły
B. d., masz., l., k. 58
4. *Kościół a nauka*
Przemówienie na Zjeździe Polskiego Towarzystwa Teologicznego
Po 1945 r., masz., l., k. 11

ANEKS 1

Dante a Odrodzenie
Dwa pogrzeby Augusta II i Stanisława Augusta (1733-1798-1938)
Epizod z dziejów Seminarium Głównego w Warszawie w 1831 (z niewydanych źródeł)
Il Magnifico
Jasnovidze i mistycy paryscy a Robespierre
O kardynalacie Stanisława Siestrzeńcewicza-Bohusza
Ostatnie pragnienie Stanisława Siestrzeńcewicza-Bohusza
Parę nieznanych stron z życia Marcelego Gutkowskiego biskupa podlaskiego (1831-1843) z niewydanych źródeł
Stosunek Talleyranda do Kościoła w ostatnich latach życia
Tragedia arcybiskupa Felińskiego (1862-1863). Szkic historyczny
Watykan a powstanie listopadowe